Najvyšší súd **5 Cdo 90/2009**
Slovenskej republiky

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. E. Š.**, bývajúceho v R., zastúpeného JUDr. M. J., advokátkou v R., proti žalovanému **J. K.,** bývajúcemu v S., zastúpenému JUDr. D. M., advokátom v S., **o vydanie veci**, vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 8 C 324/1998, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. septembra 2008, sp.zn. 11 Co 7/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov dovolacieho konania v sume 70,60 € k rukám JUDr. D. M., advokáta v S., do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Svidník rozsudkom z 2. februára 2004, č.k. 8 C 324/1998-135 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému vydania strojov – 1 ks brúsky na kotúčové píly od spoločnosti Zepa, 2 ks hobľovacích strojov 200 mm šírka, 1 ks okružnej píly staršieho používaného stroja, 1 ks malej rámovej píly od spoločnosti Neva, starší stroj, 1 ks mobilnej pásovej píly od spoločnosti Walter, 1 ks vysokozdvižného vozíka Desta, starší používaný, 1 ks brúsky na pílové pásy od spoločnosti Walter, 1 ks rozvádzača zubov od spoločnosti Walter. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v sume 4 320,-- Sk do rúk JUDr. D. M., do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Dospel k záveru, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že sa predmetné veci nachádzali vo faktickej moci žalovaného a teda neuniesol dôkazné bremeno podľa § 120 ods. 1 O.s.p. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcu rozsudkom z 30. septembra 2008, sp.zn. 11 Co 7/2008 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania na účet jeho právneho zástupcu vo výške 3 201,35 Sk, do troch dní od jeho právoplatnosti. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. Mal za to, že súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav a vyvodil z neho aj správny právny názor.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p. a § 237 písm. f/ O.s.p., tvrdiac, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Za takú vadu označil skutočnosť, že odvolací súd rozhodol vo veci bez vykonania ohliadky miesta prevádzky spoločnosti F., s.r.o., hoci to žalobca opakovane navrhoval a vykonanie tohto úkonu bolo súdu prvého stupňa priamo nariadené. Odňatie možnosti konať pred súdom videl aj v nevyhovení jeho návrhu na pripustenie zmeny žaloby. V dovolaní tiež poukazoval na absenciu riadneho a preskúmateľného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V dôvodoch dovolania rozoberal skutkový a právny stav veci.

Žalovaný navrhol dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietnuť a zaviazať ho k náhrade trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok,

potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných vád vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameral na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Z obsahu dovolania žalobcu je zrejmé, že prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. vyvodzuje z toho, že odvolací súd rozhodol vo veci bez vykonania ohliadky miesta prevádzky spoločnosti F., s.r.o., hoci to žalobca opakovane navrhoval a vykonanie tohto úkonu bolo súdu prvého stupňa priamo nariadené odvolacím súdom.

Táto námietka žalobcu nie je dôvodná, pretože súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a nie účastníka konania. Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (R 125/1999, R 6/2000).

Dovolací súd poukazuje tiež na skutočnosť, že aj keď odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení dal súdu prvého stupňa pokyn na vykonanie ohliadky, jej nevykonaním sa prvostupňový súd neodchýlil od záväzného právneho názoru odvolacieho súdu v zmysle § 226 O.s.p. Za záväzný právny názor odvolacieho súdu nemožno považovať jeho pokyny na ďalší postup súdu prvého stupňa po procesnej stránke, napríklad na doplnenie dokazovania za účelom zistenia skutkového stavu, pokiaľ ich odvolací súd pri ďalšom posúdení veci, v rámci odvolacieho konania už nepovažoval za potrebné vykonať.

Dovolateľ odôvodnil odňatie možnosti pred súdom konať aj tým, že odvolací súd nevyhovel jeho návrhu na pripustenie zmeny žaloby.

Z § 95 ods. 1 O.s.p. vyplýva procesné oprávnenie žalobcu meniť za konania so súhlasom súdu žalobu; zmenenú žalobu treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

Podľa § 95 ods. 2 veta prvá O.s.p. súd nepripustí zmenu žaloby, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu.

Z obsahu zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom konanom dňa 30. septembra 2008 vyplýva, že žalobca navrhol zmeniť svoju žalobu tak, že žiadal, aby bol žalovaný zaviazaný na náhradu škody. O tejto žalobcom navrhovanej zmene žaloby odvolací súd

rozhodol uznesením vyhláseným na pojednávaní tak, že zmenu žaloby nepripustil, nakoľko ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, výsledky doterajšieho dokazovania neumožňovali o takomto návrhu rozhodnúť.

Dovolací súd v prejednávanej veci zistil, že procesný postup odvolacieho súdu pri rozhodovaní o zmene žaloby uznesením vyhláseným na pojednávaní konanom 30. septembra 2008, na ktorom boli prítomní žalobca a právny zástupca žalovaného, bol v súlade s § 95 ods. 2 O.s.p. Rozhodnutím odvolacieho súdu o nepripustení zmeny žaloby nešlo o postup, ktorým by súd účastníkovi znemožnil realizáciu tých procesných práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok. Ak má byť splnený predpoklad prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., musí zo strany súdu dôjsť k porušeniu konkrétneho procesného práva účastníka, ktorého bezprostredným následkom je odňatie možnosti účastníka konať pred súdom. Teda o vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. ide len vtedy, ak z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími záväznými právnymi predpismi, išlo o nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavil v priebehu konania; o takýto prípad však v prejednávanej veci nejde.

V danej veci odvolací súd v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (§ 95) rozhodol o žalobcom navrhovanej zmene žaloby uznesením (§ 167 O.s.p.) tak, že ju nepripustil a následne vo veci meritórne rozhodol.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je dôvodná ani námietka dovolateľa týkajúca sa nepreskúmateľnosti, resp. nedostatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra

tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, prípadne že by konanie bolo postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce

proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal žalovanému náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za jeden úkon právnej služby, ktorý poskytol žalovanému vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 20. apríla 2009 (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 11 ods. 1 tejto vyhlášky vo výške 53,49 €, čo po pripočítaní DPH (10,16 €) a náhrady výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu (6,95 €), predstavuje spolu 70,60 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. augusta 2009

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková